

Stiftelsen Miljømerking Norge

Att: Kristian Kruse

E-post: kk@svanemerket.no

04.04.2017

Hørings svar – Nordisk Miljømerkings forslag til nye, reviderte kriterier for drivstoff i flytende form eller gassform

<http://www.svanemerket.no/aktuelt/miljokrav/drivstoff17/>

Regnskogfondet takker for muligheten til å kommentere på Nordisk Miljømerkings reviderte kriterier. Vi vil her fokusere på råstoff til biodrivstoff som medfører betydelig risiko for avskoging av regnskog, i tråd med Regnskogfondets kjernekompetanse.

Regnskogfondets kommentarer:

- **Palmeolje og biprodukter fra palmeoljeproduksjon som råstoff til biodrivstoff**

Regnskogfondet anbefaler at palmeolje (crude palm oil – CPO) og biprodukter fra palmeoljeproduksjon (som palm fatty acid distillate – PFAD) ikke skal kunne inngå som råstoff i et Svanemerket drivstoff.

Palmeoljeproduksjon er i dag en av de viktigste årsakene til ødeleggelse av regnskog og torvmyr i Indonesia og Malaysia, hvor mesteparten av verdens palmeolje produseres. Dette fører til enorme klimagassutslipp, i tillegg til tap av uerstattelig biologisk mangfold. I Indonesia har rydding av skog for blant annet palmeoljeproduksjon ført til enorme skogbranner, og brannene i Indonesia i 2015 stod for høyere klimagassutslipp enn både Japan og Tyskland gjør i løpet av et helt år¹. Palmeoljeindustrien er nå i ferd med å spre seg til Afrika og Latin-Amerika.

Det er derfor svært uheldig å bygge opp et nytt marked for palmeolje som ytterligere øker presset på regnskog og torvmyr. Biodrivstoff er et slikt nytt og raskt voksende marked.

Palmeolje kan produseres bærekraftig, men myndighetene i Indonesia og Malaysia gjør lite for å sikre at dette skal skje. Noen av de store palmeoljeprodusenter har lovet å stanse avskogingen, men foreløpig skorter det på implementeringen også hos disse selskapene². Denne vurderingen deles av blant andre Norges Bank³, som i sin ferske rapport om Oljefondets arbeid med bærekraft, publisert 7. mars 2017⁴, konkluderte med at investeringer i palmeoljesektoren fortsatt

¹ Kilde: http://www.globalfiredata.org/updates.html#2015_indonesia

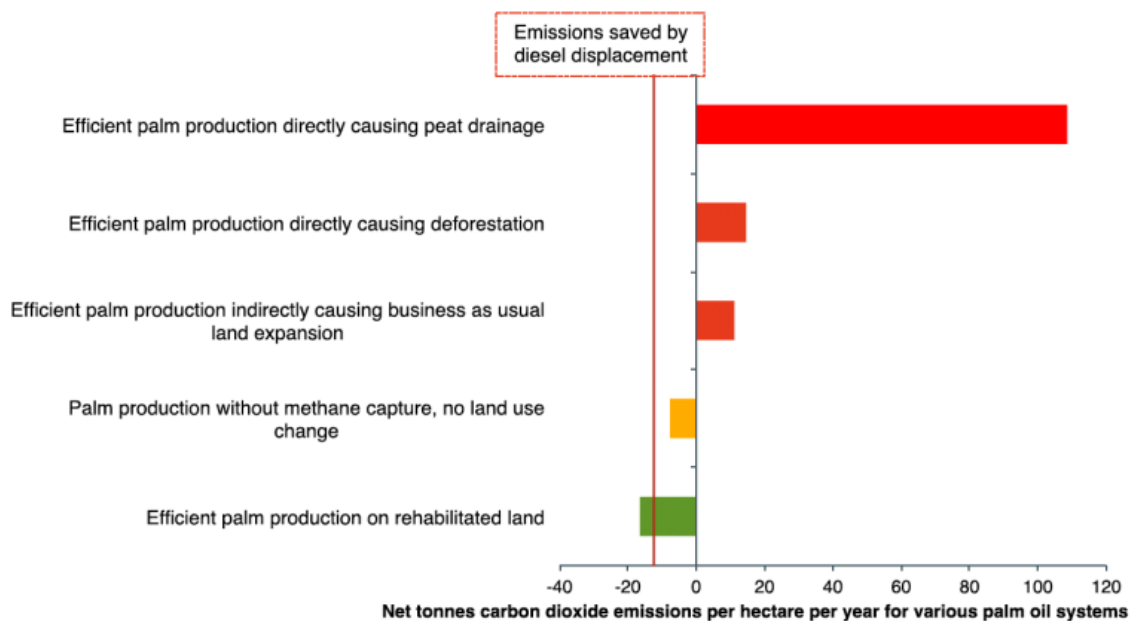
² Se f.eks. <http://www.regnskog.no/en/news/indonesias-second-largest-palm-oil-producer-fails-to-deliver-on-its-sustainability-policy>

³ <http://www.regnskog.no/en/news/worlds-largest-sovereign-wealth-fund-palm-oil-still-too-risky-for-investment>

⁴ <https://www.nbim.no/no/apenhet/rapporter/2016/ansvarlig-forvaltning-2016/>

innebærer en for stor risiko for eksponering for klimagassutslipp og menneskerettighetsbrudd til å kunne vurderes for reinvestering.

EUs bærekraftskriterier stiller bl.a. krav til at råstoff til biodrivstoff ikke skal komme fra nylig avskoget regnskog eller torvmyr. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig for å sikre positiv klimaeffekt. Selv palmeolje som tilfredsstillende disse bærekraftskriteriene, vil normalt ha høyere klimagassutslipp enn fossilt drivstoff, fordi den økte etterspørselen medfører ytterligere ekspansjon av palmeoljeplantasjer. Med dagens manglende regulering og kontroll over palmeoljeindustrien, er det i stor grad områder med regnskog som vil bli ødelagt for å gi plass til de nye plantasjene. Den negative klimaeffekten av biodrivstoff fra palmeolje som bidrar indirekte til avskoging er bl.a. påvist av ICCT (The International Council on Clean Transportation) og gjengitt av Miljødirektoratet i deres gjennomgang og [omklassifisering av PFAD](#) i april 2016. Se graf under, der dette illustreres av den midterste søylen:

Figur 5 - Utslippseffekten ved bruk av palmeoljebasert biodrivstoff under ulike antagelser for arealbruksendring og jordbrukspraksis (ICCT, 2015).

Med dagens produksjonsform er biodrivstoff fra palmeolje en svært dårlig klimaløsning, med høyere klimagassutslipp enn fossil diesel.

Miljødirektoratet har også påpekt dette, da de omklassifiserte PFAD fra «rest fra produksjonsprosess» til «biprodukt»: «Vi har tatt beslutningen basert på ny informasjon om betydelig høyere risiko for økte klimagassutslipp ved palmeoljeproduksjon enn tidligere antatt [...] Vi ønsker ikke å bidra til å stimulere til ytterligere bruk av palmeoljebaserte produkter før landene som produserer dette har en tilfredsstillende arealbruksforvaltning, som verner tropisk regnskog og områder med høyt karbonlager».

- **Avfall/rest fra palmeoljeproduksjon**

Vi vil samtidig å påpeke at råstoff som rettmessig klassifiseres som avfalls- og restfraksjoner fra palmeoljeproduksjon ikke omfattes av den ovenstående anbefalingen. Ett eksempel på et slikt råstoff er palm effluent sludge (PES). Basert på den informasjonen som foreligger om PES vurderer vi at dette råstoffet, i motsetning til PFAD, i stor grad er en utnyttet ressurs med lav markedsverdi. I en slik situasjon er det en lav risiko for at økt etterspørsel etter PES vil føre til økt etterspørsel etter palmeolje og dermed økt press på områder som kan egne seg for oljepalmeplantasjer, inkludert regnskog og torvmyr. Under slike forhold er Regnskogfondet positive til at avfallsprodukter benyttes som erstatning for fossilt brennstoff.

Et viktig moment i den sammenheng er det faktum at avløpsvannet fra palmeoljemøller (palm oil mill effluent – POME), som PES utskilles fra, i dag hovedsakelig behandles som avfall som tømmes ut i elver, eller alternativt lagres i dammer hvor det bidrar til store utslipp av metan, for deretter å spres på plantasjejorden som gjødsel. Utnyttelse av PES vil derfor medføre en betydelig reduksjon i klimagassutslipp. Se for øvrig ZEROs og innspill til Miljødirektoratets klassifisering av (PES) for ytterligere informasjon om dette råstoffet.⁵

Produsenter av PFAD-basert biodrivstoff har valgt å omtale råstoffet som «rest fra produksjonsprosess», som ikke øker etterspørselen etter palmeolje. Som det fremgår av et notat publisert av ZERO og Regnskogfondet i februar 2016⁶, er dette ikke riktig, gitt at PFAD brukes til en rekke ulike produkter som såpe, telys og dyrefôr; at all PFAD som produseres blir solgt på markedet i dag, noe som betyr at det ikke er en utnyttet ressurs; og at PFAD har tilnærmet lik markedsverdi som palmeolje. Produktet har altså høy markedsverdi og er ikke et avfalls- eller restprodukt, og økt etterspørsel etter PFAD vil øke etterspørselen etter palmeolje, da PFAD er en fullt utnyttet ressurs og palmeolje er et sannsynlig erstatningsråstoff. Dette vil igjen føre til høyere produksjon av palmeolje og dermed økt press på regnskog og torvmyr.

- **Soyaolje**

Regnskogfondets generelle anbefaling er å redusere forbruket av soya, for ikke å bidra til den økende globale etterspørselen og tilhørende soyaekspansjonen i Sør-Amerika.⁷ Vi mener derfor at det er positivt at Nordisk Miljømerkings forslag til nye, reviderte kriterier utelukker bruk av soyaolje til svanemerket, flytende drivstoff, for ikke å bidra til økt etterspørsel etter soya. I denne sammenheng gjelder også Regnskogfondets anbefaling om at biprodukter fra produksjon av råstoff som bør utelukkes av Nordisk Miljømerkings kriterier, som tilfellet palmeolje, også bør omfattes av en slik utelukkelse. Avfalls- og restfraksjoner bør derimot kunne benyttes.

Med vennlig hilsen,

Johan Knagenhjelm
Policyrådgiver
Regnskogfondet

⁵ <http://d5i6is0eze552.cloudfront.net/documents/Annet/ZEROs-og-Regnskogfondets-klassifisering-av-PES-til-biodrivstoff.pdf?mtime=20170301172053>

⁶ <http://blogg.zero.no/wp-content/uploads/2016/03/Palm-Fatty-Acid-Distillate-in-biofuels.-ZERO-and-Rainforest-Foundation-Norway.pdf>

⁷ <http://www.regnskog.no/no/om-regnskogfondet/dette-mener-regnskogfondet/dette-mener-regnskogfondet-om-soya>